

Til kommunen ved

- ordfører
- rådmann
- ansvarlig for natur og friluftsliv

Oslo, 28. mai 2018

Vannscooter – hvilke muligheter har kommunene til å regulere/diskriminere

Vannscootere ble likestilt med fritidsbåter i mai 2017, og vil derfor i utgangspunktet kunne brukes på lik linje med disse hvis ikke annet er bestemt av kommune eller stat. Norsk Friluftsliv sendte 2. juni 2017 et brev til alle kommunene der vi skisserte hvilke muligheter kommunene har til å regulere bruken av vannscooter. Innholdet i dette brevet står i hovedsak ved lag, men det er skapt en del usikkerhet rundt dette, blant annet fra Kystverket og Vannscooterforbundet.

Med bakgrunn i denne usikkerheten, ba Norsk Friluftsliv om et møte med Samferdselsdepartementet for å avklare hvilke regler som gjelder. I møtet, som ble avholdt 11. mai 2018, var departementet tydelige på følgende:

- At opphevelsen av vannscooterforskriften i utgangspunktet likestiller vannscooter med andre fritidsbåter, men at det samtidig var regjeringen og Stortingets intensjon å gi kommunene full myndighet til å regulere vannscootertrafikken i sitt sjøområde, ut ifra lokale forhold og behov.
- At dagens regelverk gir kommunene muligheter til å regulere bruken av vannscooter eksklusivt, både når det gjelder fart og forbud, men at dette må begrunnes saklig, som et hvert annet offentlig vedtak.

På møtet med departementet ble det diskutert saklige argumenter som kan brukes som begrunnelse for å behandle vannscooter særskilt. Ved endring/innføring av en lokal ordensforskrift må kommunen foreta en avveining av hvilke hensyn og interesser som skal ivaretas, gjennom eventuelle begrensninger i den tillatte bruken av farvann og havner.

Kommunen har myndighet til å vurdere verdien av blant annet følgende interesser høyere enn for eksempel bruk av vannskuter, hvis kommunen finner det formålstjenlig etter en konkret vurdering:

- Hensyn til sikkerhet og støy
- Hensyn til friluftsliv og rekreasjon
- Hensynet til dyre- og fuglelivet

Hva bør og kan kommunene gjøre:

I behandlingen av stortingsmeldingen om friluftsliv er regjeringen og Stortinget tydelige på at bruk av vannscooter kan medføre ulemper for blant annet naturmangfold og friluftsliv. I meldingen påpekes det også at vannscooterkjøring utgjør en sikkerhetsrisiko for de som padler, seiler, ror eller bader.

Det påhviler derfor kommunene et stort ansvar for å ivareta hensynet til sikkerhet, friluftsliv og rekreasjon og dyre- og fuglelivet. Kommunene kan og bør derfor regulere bruken av vannscooter ut fra lokale forhold og behov. Dette kan gjøres etter følgende bestemmelser:

1. Kommunen har hjemmel i **motorferdselloven** til å fastsette lokale forskrifter om bruk av vannscootere i vassdrag og innsjøer der det ikke allerede er forbudt. Kommunen kan forby vannscooter på hele eller deler av arealet og/eller sette fartsbegrensninger på hele eller deler av arealet.
2. Kommunen har i **den sentrale fartsforskriften** hjemmel til å gi lokale forskrifter med fartsgrenser. Fartsgrensen i den lokale forskriften vil gjelde alle typer fritidsfartøyer og kan ikke gjelde spesifikt for vannscooter.

Den sentrale fartsforskriften har også generelle krav om aktsomhet, sikkerhet og hensyn til badende. Fartsforskriften er hjemlet etter havne- og farvannsloven.

3. Kommunen har med hjemmel i **havne- og farvannsloven** mulighet til å begrense bruk av fartøy på sjøen, av hensyn til friluftsliv, miljø, fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk.

Dette kan gjøres med en **ordensforskrift** som blant annet kan regulere bruk av vannscooter på hele eller deler av kommunes sjøområde, for å ivareta hensyn til trygg ferdsel, forsvarlig forvaltning av farvannet, miljø eller friluftsliv. Reguleringene kan gjelde både fart og forbud. Det er utarbeidet en forskriftsmal som kommunen må bruke.

I enkelte verneområder er bruk av vannscooter forbudt gjennom verneforskriftene. Disse reguleringene blir videreført.

Veileder:

Samferdselsdepartementet har utarbeidet en veileder for kommunene som vil utarbeide egne forskrifter. Denne finnes her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ff990b59c1384984bf6130517d6299a8/veiledning-til-kommunene-6.-juni-2017.pdf>

Kystverket har også sendt ut en «veileder» til Samferdselsdepartementets veileder. Den finnes her: <http://www.kystverket.no/Regelverk/Havne--og-farvannsloven/kommuners-adgang-til-a-regulere-bruk-av-vannscooter-gjennom-lokale-forskrifter-i-medhold-av-havne--og-farvannsloven/>

Hvis veilederene fra Samferdselsdepartementet og Kystverket oppleves forskjellige, er det Samferdselsdepartementets veileder som gjelder.

Kartlegging og verdsetting av kommunens friluftslivsområder:

For at kommunene skal kunne ivareta friluftslivsinteressene er det viktig at kommunene foretar kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, også i kommunens sjøområder, jf Miljødirektoratets veileder M98-2013.

Ny havne- og farvannslov på høring:

Vi gjør oppmerksom på at Samferdselsdepartementet har sendt ut forslag til ny havne- og farvannslov på høring: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-nou-2018-4-sjoveien-videre--forslag-til-ny-havne--og-farvannslov/id2593300/>

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Hans Erik Lerkelund
Fagsjef naturforvaltning

Siri Meland
Fagsjef samfunnskontakt

Kopi:

- Samferdselsdepartementet
- Klima- og miljødepartementet
- Kystverket
- Fylkesmenn
- Fylkeskommuner
- Miljødirektoratet
- Forum for natur og friluftsliv